

Boj proti fašizmu; je boj vsakega poštenega rodoljuba; vsakega delavca in delavke — pač vsakega brez izjeme na politično, narodno ali pa versko pripadnost!

CENA NAROČNINI:
Za Kanado in USA.
Za eno leto \$3.00
Za pol leta 1.75

Edinost

EDINOST
206 Adelaide St. W.
Toronto 1, Ont.

"Authorized as second class mail,
Post Office Department, Ottawa"

Let. 4. Št. 159. Cena 5 c. TORONTO, ONTARIO WEDNESDAY, APRIL 24TH, 1946. Price 5c. Vol. 4. No. 159.

PRIDRUŽIMO SE VSEPOVSOD ZAHTEVAM NARODOV JUGOSLAVIJE

AMERIKANCI VZDRŽUJEJO JUG. KRALJEVSKO VOJSKO

Moskva — "Pravda" glasilo Komunistične Partije Sovjetske zveze poroča, da se v Bavariji nahaja od 10 do 12 tisoč "jugoslovanske kraljeve vojske", katero pa moralno in finančno podpira ameriška okupacijska oblast.

"Ta kraljevska vojska — pravi "Pravda" — je oblečena v ameriško uniformo z starimi jugoslovanskimi čepicami z znakom — kokardo. Oficirji te vojske sta general Radovan Popović in general Pera Živković. Svrha održavanja te vojske, pravi "Pravda" je "strmoglavititi Titov režim in vzpostaviti staro jugoslovansko mornarico".

Medtem "Krasnoji Flot" glasilo sovjetske mornarice pravi naslednje: "Reakcionarji zbirajo zunaj Poljske svoje sile za borbo proti zakoniti poljski vladi. Delovanje Andersove fašistične vojske v Italiji in poljskih odredov na ozemlju Nemčije, ki so ga zasedli zavezniški, izjavi globoko nezadovoljstvo napredne javnosti v demokratičnih državah. Vendar pa so poljski fašisti deležni zaščite reakcionarnih britanskih krogov".

"News Chronicle" poroča, da je Anders ustanovil poseben propagandni center, ki je podprt z denarnimi sredstvi, ki ga je britanska vojaška komanda določila za vzdrževanje poljskih enot. Delovanje teh fašističnih organizacij je olajšano z dejstvom, da britanska vlada mesečno plača dva milijona funtov šterlingov za vzdrževanje Andersove armade.

Ali je torej potrebno še večjega dokaza odkod in zakaj toliko strupene propagande proti FLR. Jugoslovanci?

ODGOVOR PREMIERU DREW

Toronto — Dopisnik John Grovers v koloni dopisnikov "Toronto Star" odgovarja provincialnemu premieru Georgeu Drewu. Provincialni premier je kot znano pred nedavnim priporočal sankcije zoper Sovjetsko Unijo tako dolgo dokler ne bo zavzela "stališča" v mednarodnih ozirih, ki ga določa Atlantska karta.

Omenjeni dopisnik postavlja vprašanja: "Zakaj ne bi ljudstvo v Ontario postavilo sankcije zoper premiera? Ali se ne spominjamo njegovega programa 22. točk, ki ga je tako naglašal za časa volitev, dasi pa ni izpolnil niti ene same točke kljub temu, da je predsednik provincialne vlade čez eno leto. Potrebno je podvzeti sankcije zoper premiera in ga prisiliti, da izpolni obljube.

Koliko obljub je že obljubil, je težko naštet. Toda ob vsaki priliki njegov govor je vedno posvečen velebizneski asociaciji. On namestoma dela proti dobrih odnosom med Kanado in Sovjetsko Unijo, med tem ki je dosti zelo slabih stvari v Kanadi, da se jih odpravi in izboljša socialni in ekonomski položaj ljudstva v splošnem. Toda premier si ne prizadeva v nobenem pogledu, da bi se te stvari zboljšalo in zlasti v kolikor se tiče zaposlenosti in pa stanovanjskega problema za povrnjene vojake.

Napovedimo vojno proti brezposelnosti, proti nesigurnosti in proti pomanjkanju stanovanj — ne pa proti Sovjetski Uniji", zaključuje omenjeni dopisnik.

SAM CARR ODSTRANJEN

Toronto — Nacionalna ekzekutiva Delavske Progressivne Stranke naznanja, da je dosegla popolno soglasje za odstranitev Sama Carra, kateri se ni odzval svoji dolžnosti kot nacionalni organizator ob določenem času. Carr se je zaradi zdravja nahajal na odmoru, katerega mu je priporočal zdravnik. Toda po preteku termina za odmor se ni zglasil na svojo dolžnost kakor je bilo prej določeno.

goslaviji in republiki Poljski? Gotovo je, da ni potrebno, tembolj čemo vemo, da so reakcionarni viri širili lažne vesti, kako na povelje izdajalca Draže Mihajlovića čaka nad 200 tisoč dobro oborožena armada. Reakcionarji so seveda mislili na armado, ki je vzdrževana z strani ameriške okupacijske oblasti v Bavariji. Toda tako ne ti "silni" fašistični drobiči kakor ne vsa črna reakcija ne bodo uspeli z svojimi načrti. Kakor se je razpršila nazifasiistična "nepremagljivost" ob steno resničnih ljudskih armad, se bodo razpršili tudi še poslednji drobiči fašistične sneti.

NE MORE BITI DVOMA O IZDAJSTVU MIHAJLOVIĆA

Toronto, 20. aprila — Major Williams Jones, stanujoč v New Toronto, kateri se je zgodaj v letu 1942 spustil s padobranom na po partizanih osvobodeno ozemlje v Jugoslaviji, je podal značilno izjavo glede izdajstva Draže Mihajlovića:

"Nobenega dvoma ne more biti o izdajstvu Draže Mihajlovića", je izjavil Major Jones. Mihajlović, ki se nahaja v rokah ljudske oblasti v Jugoslaviji, je sodeloval z Nemci in Italijani od samega začetka invazije. Četniki so vedno in povsod bili sovražniki osvobodilnega pokreta. Oni so skušali zadušiti odpor osvobodilnega pokreta in so pomagali Nemcem na vseh važnejših področjih vojnih operacij v Jugoslaviji.

Major Jones je odločno zavrnil zamišljeno propagando, da je maršal Tito diktator. Maršal Tito, pravi Jones, ne more ničesar napraviti brez dovoljenja vlade. On je vztrajal ljubitelj principov svobode in demokracije.

Nekateri zunanji krogi so za časa osvobodilne borbe pripisovali partizanske zmage izdajalcem in onim silam, katere niso nikdar

Po vsej Julijski Krajini, Istri in Trstu se vršijo manifestacije za priključitev k Jugoslaviji

Trst — Dopisnik Tanjuga poroča: "Včeraj (to je 25. marca) popoldne so skupine fašističnih elementov skušale pod okriljem civilne in vojaške policije na več krajih izvesti antifašistično ljudstvo Trsta. Ta skupina je prišla tudi pred Dom pristaniščnih delavcev, kjer je sedež Komunistične partije Julijske krajine, katero je ščitila vojaška in civilna policija. Dom so zastražili v veži pristaniščni delavci. Izsvači so pričeli metati v vhodna vrata kamenje in druge trše predmete. Medtem so vdrl v stavbo štirje

vojaški in civilni policisti in so začeli v veži pretepati delavce, ki so stražili dom.

Medtem, ko so italijanski šovinisti pod varstvom policije izživali po mestu, se je več tisoč tržaških antifašistov zbralo pred hotelom "Grande", z jugoslovanskimi zastavami, da pozdravijo medzavezniško komisijo. Vzklikali so Jugoslaviji in maršalu Titu ter zahtevali priključitev Trsta k Jugoslaviji. Ko je prispela komisija

Gorica manifestira za Jugoslavijo

Trst — V Gorici so manifestirali slovenski dijaki srednjih šol. Po glavnih ulicah mesta se je razvil sprevod mladine skupaj s profesorji. Peli so slovenske narodne in partizanske pesmi. Za njimi je prikorakal iz južnega dela mesta noz sprevod antifašistov z gobjo na čelu. Sprevod za sprevedom se je vrstil proti trgu Travnika, kjer so zbrani antifašisti neprestano vzklikali Jugoslaviji in maršalu Titu.

Sprevedo antifašističnih manifestantov so na raznih mestih izživali fašistični elementi. S pločnika na Corsu so izživali s fašističnim pozdravom in pljuvali na mimoidoče manifestante. Na mnogih mestih so se zaganjali v spreved in hoteli trgati zastave z rdečo zvezdo.

Vendar taki posamezni izpadi niso motili manifestantov in so sprevedu prenehali šele pozno v noči. Skoro vsake pol ure so združeni garibaldinci in slovenski partizani strumno korakali po ulicah. Sledile so jim žene, mladina in vse antifašistično prebivalstvo Gorice. Manifestanti so si izbrali novo mesto, se razvili v spreved z gobjo na čelu in nadaljevali manifestacije z nenehnimi vzkliki: "Jugoslavija — Hočemo Jugoslavijo!"

se je iz tisoč grl slišal en sam klic: "Hočemo Jugoslavijo!"

Po pozdravu medzavezniški komisiji se je množica antifašistov strnila v sprevod in pozno v noč manifestirala po ulicah Trsta.

Ogromne množice ljudstva v Polju in drugih okupiranih mestih so enako demonstrirala pred medzavezniško komisijo ter zahtevale priključitev k Jugoslaviji. Vsa drzna in provokacijska izživanja profašističnih in fašističnih elementov niso mogla zastrašiti ljudstva, da bi ob tej priliki ne izrazilo svoja čustva, svoje želje in svoje opravljene zahteve po priključitvi okupiranega ozemlja k Jugoslaviji.

Poplavimo s zahtevami tudi iz daljne tujine sedaj v teku zasedanja Sveta vnanjih ministrov v Parizu, da se upošteva opravljene zahteve narodov Jugoslavije.

Amerika priznala FLR. Jugoslavijo

Washington — Uradno je naznájeno iz Washingtona, da so Združene države Amerike priznale Federativno Ljudsko Republiko Jugoslavijo. To naznájlo je podal državni tajnik, Byrnes pretekli četrtki v Washingtonu. Med tem znano je, da so Združene države imele diplomatske odnose in svojega poslanika v Beogradu predno je podano zgornje uradno naznájlo.

To priznanje je sledilo po daljši debati in se smatra, da se bodo z tem vzpostavili kmalu tudi trgovski odnosi med obema državama. Jugoslavija potrebuje daljše kredite in velike količine zaloge v živilih, obleki, obutvi in drugih produktih zlasti industrijskih. To priznanje se tolmači z strani posameznih politikov tudi kot znak olajšanja glede ureditve drugih vprašanj med Jugoslavijo in Italijo ter Balkanu.

PROČ Z FAŠISTIČNIM REŽIMOM FRANKA V ŠPANJI

New York — Dr. Oskar Lang, poljski ambasador v Združenih državah in član Varnostnega Sveta Zedinjenih Narodov, je zadnji teden Svetu mednarodne varnosti predložil obširno obtožnico proti fašističnemu režimu v Španiji. Obtožnica urgira Zedinjene Narode, da takoj prekinijo diplomatske odnose in omogočijo španskemu narodu vzpostaviti demokratično ljudsko vlado.

Obtožnica vsebuje dokaz, kako se v Španiji nahaja veliko številno nazi-fašističnih giljotincev med temi tudi gotovi znanstveniki, ki delajo z polno paro pri izdelovanju atomske bombe in druge vojne poizkuse v španskih tovarnah. Citira tudi posamezna mesta in posamezne operativne cone v slučaju vojne, kjer nazifašistični vojni kriminalci uživajo popolno svobodo in zavetje z strani fašističnega režima v prikazni generala Franka, kateri je postavljen na oblast z pomočjo Hitlerjevih in Musolinijevih bajonetov. To dejstvo, pravi dr. Lang, predstavlja ničesar drugega kakor očividno nevarnost za sigurnost in mir v svetu, katero pa ne trpi omahovanja in odlašanja. Vsled tega mi moja vlada narekuje, da Svetu mednarodne varnosti predložim nevarnost, ki jo predstavlja fašistični režim v Španiji, ter urgiram na Zedinjene Narode, da prekinje svoje odnose z po fašističnih bajonetih postavljenem režimom v Španiji. Ne ponavljajmo napako apizarskega stališča, kakor je bilo podvzeto pred vojno napram Hitlerju in Musoliniju, katerega rezultat je več kot očiten, je poudaril dr. Lang. "Ali moramo zopet čakati dokler se oglasijo topovi, dokler ne bodo padle bombe, dokler ne bodo zopet tisoči ljudskih in materialnih žrtev tukaj pred nami očito dejstvo, da bi se prepričali? Urgiram na Vas častna gospoda, da ne omahujete in ne sumite v nevarnost, ki jo za ves ostali svet predstavlja fašistični režim v Španiji", je dejal

dr. Lang. Na podlagi obtožnice, da se podvzame odločno stališče proti po Hitlerju in Musoliniju vzpostavljenem fašističnem režimu v Španiji, je govoril predstavnik Sovjetske Unije, Andrej Gromykov. V svojem govoru je označil razloge, ki jasno kažejo, da je treba odstraniti fašistični režim, ki sta ga Hitler in Musolini z pomočjo španskih fašistov in reakcije vzpostavila. Cena njegove vzpostavitve je znana nam vsem skupaj, je dejal Gromykov. To je cena apizarskega stališča na potokih ljudske krvi in kupih ljudskih žrtev. Sramota takega stališča je treba čim prej oprati.

Medtem značilno je to, da dokler so delegati Sovjetske Unije, Poljske, Avstrije in Meksike zagovarjali stališče poljske vlade proti fašističnemu režimu v Španiji, delegacija Amerike in zlasti Anglije, se obostavlja. Posebno se delegacija Anglije sklicuje na razne formalnosti, ki pa nimajo stvarne podlage. Jasno je že iz tega, kakor je bilo jasno v letu 1938 za časa Minhena, kdo stvarno zagovarja interese varnosti in miru in kdo po skrivnih potih skuša podaljšati življenje ostanom fašizma v Španiji in z tem spraviti v novo nevarnost svet pred vojnimi konflikti.

Velik uspeh delegacije RKJ

Iz vseh strani prihajajo poročila o velikem uspehu shodov delegacije Rdečega Križa Jugoslavije.

Dopise in ostala poročila priobčimo v prihodnjih izvodih Edinosti. Toda tudi že sedaj je mogoče zabeležiti moralni in materialni uspeh. Zbranih je v kolikor je znano nad 20 tisoč dolarjev za pomoč podhranjenim otrokom. Samo v Vancouverju je zbranih v to svrhu 4.700 dolarjev, Toronto 2.300, Port Arthur 2.600, Sudbury 2.000, Kirkland Lake 1.000, Windsor 1.200, Thorold-Niagara Falls 1.000, Larder Lake 600 dolarjev.

Izseljenci iz Jugoslavije so tudi ob tej priliki pokazali veliko ljubezen napram svoji starini domovini.

Zahteve jeklarskih delavcev pred vlado

Ottawa — Predstavniki United Steel Workers unije (CIO) so predhodno imeli posvetovanja z 97 članov parlamenta, kateri so se izjavili v prid njihovih zahtev o minimalni plači delavcev, \$33.60 na teden. Od 104 člana federalne zbornice z katerimi so imeli posvetovanja, 97 njih se je izreklo v prid tej zahtevi.

Predstavniki omenjene unije so predložili federalni vladi memorandum o minimalni plači jeklarskih delavcev. Predvidena je minimalna plača kakor omenjeno \$33.60 na teden ter skrajšanje delovnih ur od 48 na 40 delovnih ur na teden.

ODGOVOR LA GUARDIJA

Glavni ravnatelj UNRRE, La Guardia, je odgovoril brzojavno Svetu Kanadskih Južnih Slovanov, kjer je zagotovil, da bo podvel vse, da Jugoslavija dobi potrebno pomoč z strani UNRRE.

Brzojavka se glasi:

"Thank you for your message of 10 April and for the good wishes of your Council.

"I can assure you that I will do everything in my power to ensure that Yugoslavia receives an equitable share of the supplies made available to the Administration. Our main difficulty now is to obtain enough to meet even the minimum requirements".

O nalogah nove Jugoslavije

POROČILO PODPREDSEDNIKA EDVARDA KARDELJA NA SKUPNI SEJI OBEH ZBORNIC LJUDSKE SKUPŠČINE F. L. R. J.

Beograd, 22. marca. Popoldne je bila druga skupna seja Zveznega sveta in Sveta narodov Ljudske skupščine FLRJ pod predsedstvom predsednika Sveta narodov Josipa Vidmarja. Ko je sekretar Ljubčo Arsov prečital zapisnik prve skupne seje izrednega zasedanja obeh zbornic Ljudske skupščine, so prešli na dnevni red in besedo je dobil namestnik predsednika vlade, podpredsednik vlade Edvard Kardelj, ki je podal naslednje poročilo:

"Tovariši poslanci!

Proračun, ki je predložen skupščini v odobritev, je vsekakor eden izmed najvažnejših dogodkov v izgradnji nove Jugoslavije. Njegovo važnost in pomen določa že samo dejstvo, da je prvi letni proračun naše federativne republike.

Razumljivo je, da ta proračun ni niti po svojem obsegu, niti po svoji strukturi tak, da bi bili lahko povsem zadovoljni z njim. Brez dvoma nosi proračun na sebi še pečat nedograjenosti. Številne stvari niso v njem še niti načelno razčiščene — zlasti v njegovi strukturi. Glejte, to je odraz naše žive stvarnosti, ki si še ni našla na vseh linijah svojih ustaljenih oblik. Teoretični bodo vsekakor lahko našli povoda za teoretično kritiko, v kolikor proračun še vedno ni pravičen odsev strukture naše državne oblasti. Praktiki bodo morda ugovarjali, da razmerje porazdelitve izdatkov na posamezne panoge državnega življenja

ne zadovoljuje v celoti in da bo večkrat tudi kljub največji štednji težko ostati v okviru proračuna.

Vse to bi bilo lahko točno, toda če samo dejstvo, da nam je v naši deželi, — ki jo je razrušil in opustošil okupator, ki je preživela tako velike spremembe v državni in družbeni ureditvi ter v novih odnosih med našimi narodi — uspelo da že 10 mesecev po izgonu okupatorja sprejmemo splošni letni državni proračun, že samo to je ena izmed naših največjih zmag.

Razumljivo, da ta uspeh ni slučajen. Prav tako je razumljivo, da ta uspeh ni samo posledica vztrajnega dela našeg zveznega ministrstva za finance ali republikanskih ministrstev za finance, čeprav je brez dvoma res, da je tudi njihovo vztrajno delo v veliki meri pripomoglo k takemu rezultatu. Toda to, kar je po mojem mnenju glavno, je dejstvo, da je naša dežela z izrednimi napori in požrtvovalnostjo vsega ljudstva v izredno kratkem času uspelo, da je v glavnem izšla iz organizacijskega kaosa, ki nam ga je zapustil okupator in da nam je uspelo v glavnem napraviti v tek in sistem delo naše državne uprave, delo vse naše ljudske oblasti. Še daleč ne trdim, da smo lahko povsem zadovoljni s tem, kar je bilo doseženo, ali da ne obstojajo več veliki nedostaki in nepravilnosti v organizaciji in sistemu dela naše državne uprave, vendar mora v-

sakdo priznati, da so postavljeni solidni temelji, ki nam sedaj omogočajo, da se poprimemo veliko važnejših poslov.

Ako pogledamo nazaj na pot, ki smo jo v preteklosti prešli, potem bo pomen tega proračuna in rezultatov naše državne izgradnje v splošnem še očitnejši. Za nas sta bili v pričetku brez dvoma najvažnejši dve nalogi:

Zgraditi soliden aparat državne uprave, ki bo lahko prevzel naloge za obnovo naše dežele na temelju načel, na katerih je zasnovana naša ljudska oblast. — in določiti splošno linijo gospodarske obnove in izgradnje ter izvršiti eno nujno potrebno nalogo, ki nam bo omogočila prehod k načrtni gospodarski obnovi in izgradnji dežele.

Tako pri prvem, kakor pri drugem smo imeli po izgonu okupatorja iz naše dežele pred seboj razvaline. Kar se tiče državnega aparata, je treba zlasti poudariti, da smo morali stari upravni aparat razrušiti ne samo zaradi njegove osebnih sestave, ki je nosil pečat nesrečne preteklosti Jugoslavije vseh mogočih protiljudskih in terorističnih režimov, ne samo zaradi tega, ker je služil okupatorju, ampak tudi zaradi tega, ker je po vsej svoji strukturi in po svojem duhu tuji in nasproten načelom, na katerih temelji resnična demokratična ljudska oblast. Aparat, ki je bil grajen kot orodje izkoriščanja in zatiranja, ne more služiti državi, ki je instrument oblasti večine ljudstva, to je njegovih delovnih množic, teh večeraj zatiranih in izkoriščanih razredov in družbenih slojev. Vsekakor smo izvzeli poštene

urednike, posameznike, ki lahko pošteno in zvesto služijo svojemu ljudstvu. Tukaj ne gre za sistem.

Pri izgradnji novega državnega aparata smo imeli že tak trden temelj, kakor so narodno osvobodilni odbori in tako solidno osnovo, kakor je bil upravni aparat, ki so ga ustvarili narodno osvobodilni odbori med vojno na osvobodjenem ozemlju. Toda pozabiti ne smemo, da je osvobodeno ozemlje običajno — obsegalo gospodarsko najbolj zaostale predele naše dežele in da je bil zaradi tega upravni aparat na teh ozemljih ne samo majhen, temveč so mu pri manjkovale izkušnje iz najvažnejših panog državne izgradnje. Jasno je, da se je v prvih dneh moral pokazati, da naš improvizirani upravni aparat ni v polni meri dorasel vodstvu tako zamotanega stroja, kakor je država, ki je poleg vsega drugega še preživljala globoke notranje in izpremembe v svoji politični in socialni strukturi.

Zaradi tega je bilo v začetku kolebanja, zaostajanja za potrebami in stalnega ponavljanja napak. Naši vodilni kadri v posameznih panogah državne izgradnje so bili premalo teoretično pripravljeni in premalo so se učili na preteklih izkušnjah, da bi lahko v izredno težkih objektivnih pogojih vedno v polni meri odgovarjali nalogam, toda tudi same objektivne težave je bilo dejansko večkrat nemogoče obvladati s sredstvi, s katerimi je razpolagala naša dežela.

Ta proces naravno tudi še danes ni povsem zaključen, vendar je ta proračun priča in prepričljiva potrditev, da smo v glavnem

